

LKANIE (43) *sb n*

a jasne, e pochylone.

sg *N* łkanié (19); -é (2), -(e) (17). \diamond *G* łkaniã (6). \diamond *A* łkani(e) (10). \diamond *I* łkani(e)m (6). \diamond *pl N* łkaniã (2).

Sł stp, Cn notuje, Linde XVII w.

Głośny płacz, szlochanie, zawodzenie; tu często w znaczeniu ogólniejszym: rozpacz, skarga, smutek; gemitus Mymer¹, BartBydg, Vulg; lamentum BartBydg, Mącz; fletus BartBydg, Cn; maeror BartBydg; eiulatus, lacrimatio Mącz; vagitus Calep; singultus, fletus cum singultu, singulati soni Cn (43): Mymer¹ 35; Gemitus, stąkanye, lkanye BartBydg 63b, 172 [2 r.]; FalZioł IV 33c; quoniam die ac nocte grauata eŕt ſuper me manus tua Dla tegom wołał od łkania we dnie y w nocy. WróbŻołt 31/4, K6.

łkanie czyje (10): Niech wnidzie wŕŕyŕtko złe ich przed ciebie: á obierz ie teź by winnicę iákoŕz y mnie obrał dla wŕŕech niepráwoŕci moich: ábowiem mnogie łã łkánia moie [multi enim gemitus mei]/ á ſerce moie záłoſne. Leop Thren 1/22; Vagitus – Płacz łkanię dzieczinskie. Calep 1099b; Hániebnem zbłądził/ iednákeŕ/ o Pánie/ Láłkawe vcho miał/ ná moie łkánie GrabowSet M2v, B2v, I2v, I4v, M4, Q2v (8).

W połączeniach szeregowych (9): SeklKat R4; Od głoſu płáczu y zálu odełkánia wielkiego/ Práwie nędzne vŕtá moie przyŕchły do ciálá mego. LubPs X3v; Mącz 101a, 183b; Głóſ w Ramye ŕłyŕzan ielth/ łkánie płácz y nárzekánie wielkie RejPos 25v; Boże moy/ o wŕzech Pánie/ Zal/ płácz/ niewinne łkánie/ Przyimi/ vważ/ bo w tobie me vŕánie. GrabowSet B3v, K2; WujNT 7; Przypuŕcił do łáłkawyeh vŕzu Pan wzdychanie/ Przypuŕcił poŕpolitã modlitwę y łkánie. SkorWinsz A2.

W charakterystycznych połączeniach: łkanie przyjáć (3), do uszu przypuŕcić, ŕlyŕzec, uważyć, wylŕuchać; na łkanie łaskawe ucho mieć; uszy otworzone sã na łkanie; łkanie piersi targa (2).

Wyrażenia: »łkanie rzewliwe« [szyk 1:1] (2): SMiłuy ŕię Boże/ miłóŕierdzia Pánie/ Wyŕłuchay proŕzę/ me rzewliwe łkánie GrabowSet I2v, I4v.

»zajákawe łkanie« (1): zájákawe łkánie Tchu y ŕieł mi więło/ y częłte wzdychánie. KlonŻal A3.

Szeregi: »boleŕ i łkanie« (1): Biádá mnie: ktoź mie wybáwi ná on czás? Początek boleŕci: y mnogiego łkánia [Initium dolorum et multi gemitus] Leop 4.Esdr 16/16.

»lament z łkaniem« (1): Náłtępuie záł/ gdzie Himny ciełzyły/ A láment z łkánie/ gdzie Płálmy ŕpiełzyły GrabowSet S3.

»łza, (i) łkanie« [szyk 2:1] (3): Vítawa w twoim ráunku/ moy Pánie/ Gdy/ oko łzá źrze/ pierŕi targa łkánie GrabowSet I2, R3, R4.

»łkanie i narzekanie« (1): Kędy iuź tã [w niebie] záadne łkánie/ nie będzię, y nárzekánie/ bo ŕię w nich dźiwny vkaże/ w ŕwoiey niewymowney ŕławie. ArtKanc F19. [Ponadto w połączeniach szeregowych 3 r.].

»płacz, (a, i) łkanie« (4): OpecŻyw 29; Mącz 181c; ŕierot płáczu y vbogich łkánia, Gdy było w Polłcze y krwie rozlewánia, Az názyt KlonKr E4v; Calep 1099b. [Ponadto w połączeniach szeregowych 3 r.].

»tesknica i łkanie« (1): Abowiem dwoiáka ie byłá ziełá tesknicá/ y łkánie [Duplex enim illos acceperat taedium et gemitus] z rozpominánieŕ przeminęlyeh rzeczy. Leop Sap 11/13.

»wzdychanie, (a) łkanie; wzdychanie z łkaniem« [szyk 2:1] (2;1): *RejPosRozpr* c4; Po wŕszytkich ftronách źemie Serce me źal wyznawa/ Z wzdycháníem fłowá/ z łkáníem łzy wydawa. *GrabowSet* C4v, H. [*Ponadto w połączeniu szeregowym 1 r.*].

»żałość i łkanie« (1): O iaká żałóftz ij iakié łkanijé tam bylo panny czyfté *OpecŻyw* 110v.

W przeni (3) :

łkanie czyje (2): Páni zlutuyfie nád námi zágínionemi zbáwícielko wyfluchay łkáníe fercá moiego *KrowObr* 152v; Níelzcześnie/ mych łez chćiwe/ Długoż íelzcze/ złośliwe/ Będźíelz/ po fercu/ íad fwoy rozłewáło/ Być íię mym łkáníem kiedy náćíelzyło? *GrabowSet* H2.

Szereg: »boleść i łkanie« (1): A wykupieni od Páná/ náwrocą íie y przydą ná gorę Syon z chwałą: á rozweíelenie wíekuífthe ná głowie ích/ Rádość y wefeíe otrzymáią a wćíeczé precz boleść y łkáníe [*et fugiet dolor et gemitus*]. *Leop Is* 35/10.

Synonimy: kwílenie, lament, płacz.

Cf **ŁKAĆ**